

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET <http://www.cbos.pl>
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/25/2003

OCENY I PROGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ ORAZ WARUNKÓW MATERIALNYCH GOSPODARSTW DOMOWYCH W POLSCE, CZECHACH, NA WĘGRZECH I W ROSJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W styczniu¹, jak co pół roku, przedmiotem wspólnych badań CBOS i partnerów z Czech, Węgier i Rosji były oceny sytuacji gospodarczej kraju oraz warunków materialnych gospodarstw domowych. Badani prognozowali również zmiany w tych dziedzinach w ciągu najbliższego roku.

OCENY I PROGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

We wszystkich omawianych krajach stan gospodarki określany jest jako niedobry. Relatywnie najlepiej oceniają go Węgrzy, nieco gorzej - Czesi i Rosjanie, a najgorzej Polacy.

Odsetki badanych dobrze oceniających stan gospodarki na Węgrzech, w Czechach i w Rosji są zbliżone (od 7% do 9%). O ile jednak na Węgrzech większość respondentów (56%) wyraża opinie ambiwalentne, o tyle w Czechach i w Rosji odsetek osób, które źle oceniają sytuację ekonomiczną, jest minimalnie większy niż postrzegających ją jako przeciętną. W Polsce większość badanych (64%) uważa, że stan gospodarki kraju jest zły.

W ciągu ostatniego roku (od stycznia 2002) nieco pogorszyły się opinie o sytuacji gospodarczej wyrażane przez Czechów (7-punktowy spadek odsetka ocen dobrych i bardzo dobrych, 11-punktowy wzrost ocen złych). W analogicznym okresie można zaobserwować pewną poprawę ocen wystawianych przez Polaków, widoczną w spadku odsetka opinii negatywnych i wzroście ambiwalentnych. Nie zmienia to faktu, że w Polsce oceny stanu gospodarki są zdecydowanie gorsze niż w pozostałych omawianych krajach.

¹ Badanie CBOS „Aktualne problemy i wydarzenia” (152) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 stycznia 2003 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski. Sondaż w Czechach (CVVM) zrealizowano w dniach 6-13 stycznia 2003 (N=1086); na Węgrzech (TÁRKI) w dniach 3-8 stycznia 2003 (N=1030), w Rosji (WCIOM) 24-27 stycznia 2003 (N=1592).

STYCZEŃ 2003

RYS. 1. JAK PAN(I) OGÓLNI OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ GOSPODARCZĄ KRAJU?
CZY JEST ONA:

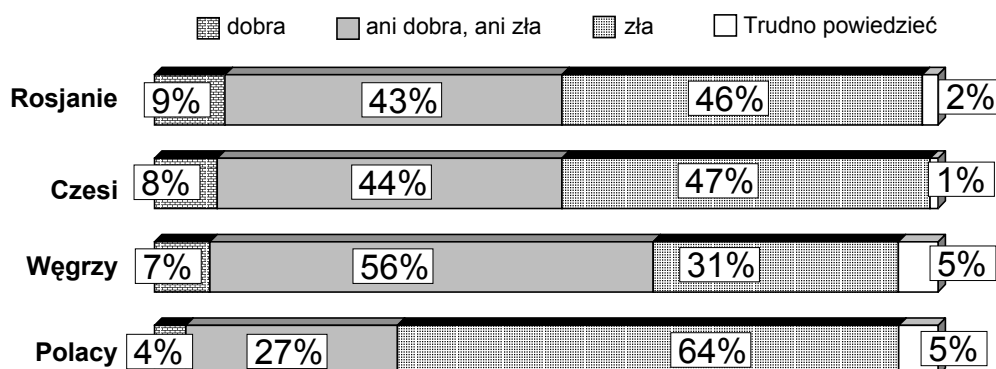

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą kraju? Czy jest ona:	Czesi									Węgrzy								
	'99		'00		'01		'02		'03	'99		'00		'01		'02		'03
	II	VII	I	VII	I	VII	I	VII	I	II	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I
	w procentach																	
- bardzo dobra	-	0	0	0	0	0	1	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0
- dobra	-	4	4	6	7	12	14	-	8	-	3	6	8	9	8	12	9	7
- ani dobra, ani zła	-	22	30	37	41	46	47	-	44	-	44	46	48	52	53	56	56	56
- zła	-	58	51	46	43	36	31	-	39	-	40	37	33	29	29	25	22	27
- bardzo zła	-	14	12	9	6	4	5	-	8	-	9	8	8	5	6	3	4	4
Trudno powiedzieć	-	2	3	2	3	2	2	-	1	-	4	4	3	5	4	4	8	5

Tabela 1 cd.

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą kraju? Czy jest ona:	Rosjanie			Polacy								
	'01	'02	'03	'99		'00		'01		'02		'03
	I	VII	I	II	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I
	w procentach											
- bardzo dobra	1	2	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0
- dobra	6	10	9	-	10	12	8	9	5	3	2	4
- ani dobra, ani zła	45	44	43	-	30	33	30	29	21	18	19	27
- zła	37	32	35	-	41	40	47	46	50	56	57	52
- bardzo zła	7	7	11	-	12	10	11	11	21	19	19	12
Trudno powiedzieć	4	5	2	-	7	5	4	4	3	4	3	5

Przyszłość gospodarki swojego kraju najlepiej postrzegają Węgrzy. Odsetek osób przewidujących poprawę sytuacji gospodarczej w ciągu najbliższego roku jest wyższy niż odsetek sądzących, że ulegnie ona pogorszeniu. W Rosji liczba pesymistów w tym względzie jest niemal taka sama jak liczba optymistów.

Nieco gorzej perspektywy rozwoju gospodarki postrzegają Polacy. Wprawdzie tak jak w pozostałych krajach największą grupę stanowią u nas osoby sądzące, że sytuacja gospodarcza nie ulegnie zmianie, jednak w Polsce pesymiści nieznacznie przeważają nad optymistami. Najwięcej pesymistycznych prognoz odnotowano w Czechach.

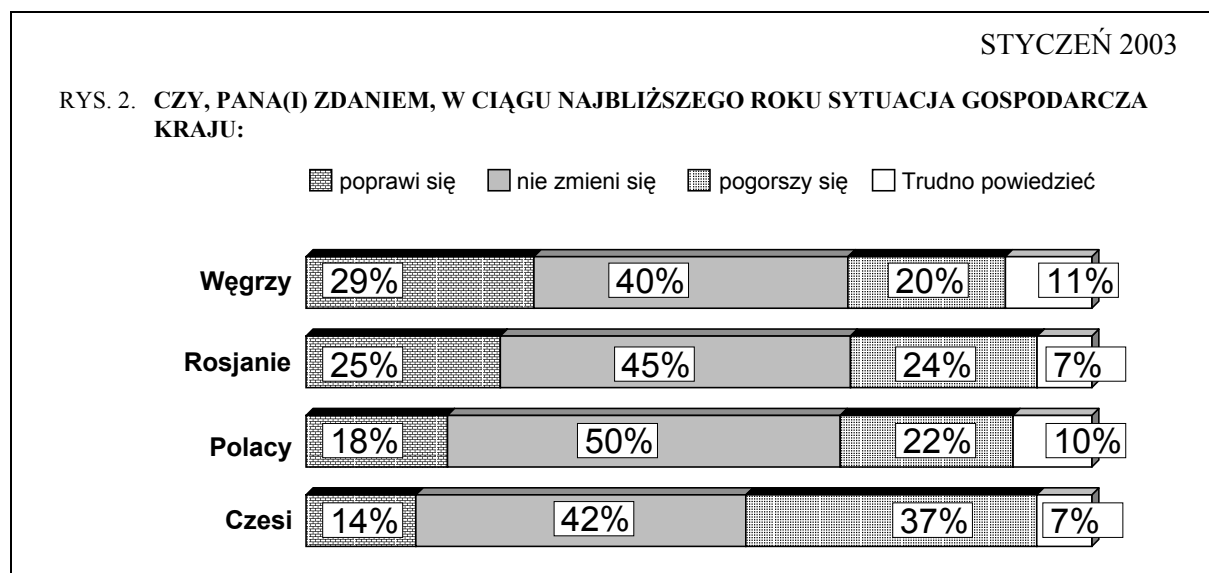

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza kraju:	Czesi									Węgry								
	'99		'00		'01		'02		'03	'99		'00		'01		'02		'03
	II	VII	I	VII	I	VII	I	VII	I	II	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I
	w procentach																	
- poprawi się	-	11	17	16	16	22	23	-	14	-	19	21	22	27	28	31	37	29
- nie zmieni się	-	43	46	53	46	54	43	-	42	-	39	43	44	46	47	47	37	40
- pogorszy się	-	39	25	21	26	16	22	-	37	-	33	28	26	19	17	9	11	20
Trudno powiedzieć	-	8	12	10	12	8	11	-	7	-	9	9	8	8	8	13	14	11

Tabela 2cd.

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza kraju:	Rosjanie			Polacy								
	'01	'02	'03	'99		'00		'01		'02		'03
	I	VII	I	II	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I
	w procentach											
- poprawi się	32	24	25	-	15	16	13	15	15	14	13	18
- nie zmieni się	41	48	45	-	44	52	47	50	52	50	47	50
- pogorszy się	17	17	24	-	29	22	29	26	23	28	30	22
Trudno powiedzieć	11	11	7	-	12	10	11	8	10	8	10	10

OCENY WARUNKÓW MATERIALNYCH I PROGNOZY ICH ZMIAN

Spośród badanych społeczeństw Czesi najlepiej oceniają swoje warunki materialne: ponad jedna czwarta (26%) uważa, że są one dobre, a połowa (50%) uznaje je za średnie („ani dobre, ani złe”). W Polsce odsetek osób zadowolonych z własnej sytuacji materialnej jest zbliżony (24%), lecz więcej badanych niż w Czechach ocenia, że żyje w złych warunkach.

Węgrzy stosunkowo rzadko (12%) postrzegają własne warunki materialne jako dobre, najczęściej (63%) określają sytuację materialną swoich gospodarstw domowych jako przeciętną. Najgorsze zdanie o własnych warunkach materialnych mają Rosjanie: ponad jedna trzecia (34%) uważa, że są one złe, tylko co ósmy (13%) uznaje je za dobre.

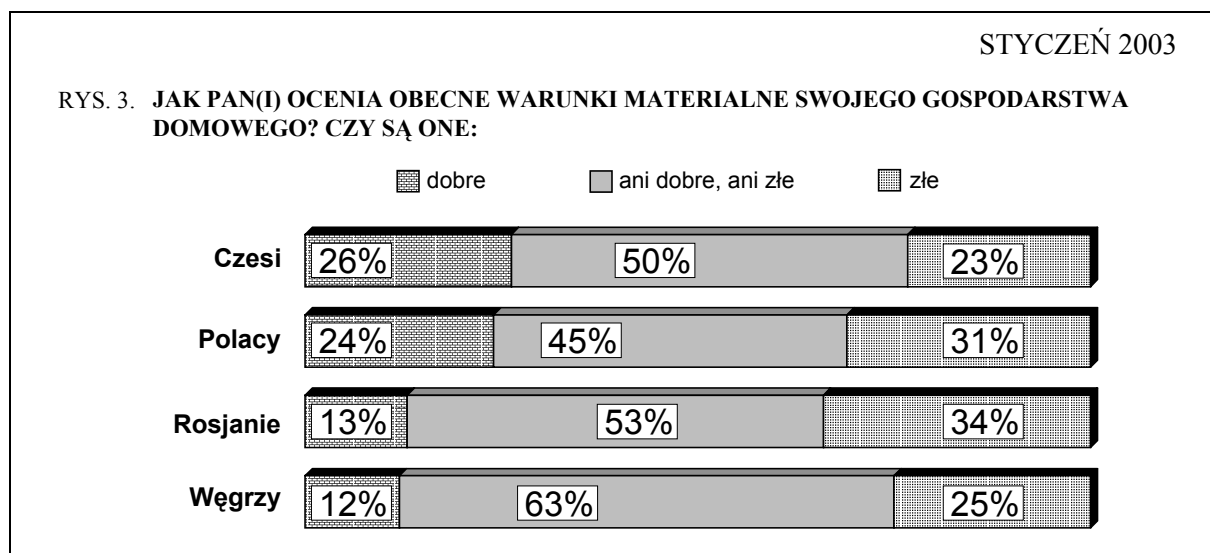

Tabela 3

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Czesi										Węgrzy									
	'99		'00		'01		'02		'03		'99		'00		'01		'02		'03	
	II	VII	I	VII	I	VII	I	VII	I		II	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I	
	w procentach																			
- dobre	-	24	27	23	29	31	28	-	26	-	9	8	9	8	7	10	13	12		
- ani dobre, ani złe	-	49	50	52	44	47	48	-	50	-	54	56	53	58	59	56	57	63		
- złe	-	27	23	25	27	22	23	-	23	-	37	36	38	34	34	33	30	25		

Tabela 3 cd.

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Rosjanie			Polacy								
	'01	'02	'03	'99		'00		'01		'02		'03
	I	VII	I	II	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I
	w procentach											
- dobre	11	13	13	-	19	22	19	21	21	23	19	24
- ani dobre, ani złe	46	47	53	-	47	46	49	46	45	43	46	45
- złe	42	38	34	-	34	32	32	33	34	34	35	31

We wszystkich omawianych krajach największa grupa badanych nie przewiduje zmian sytuacji materialnej w ciągu najbliższego roku, przy czym w Polsce oczekiwanie stabilizacji jest najsilniejsze. Najwięcej optymistów jest w Rosji i na Węgrzech, a pesymistów - w Czechach. Od stycznia 2002 roku w Republice Czeskiej wyraźnie zmalał odsetek osób prognozujących poprawę warunków materialnych gospodarstw domowych.

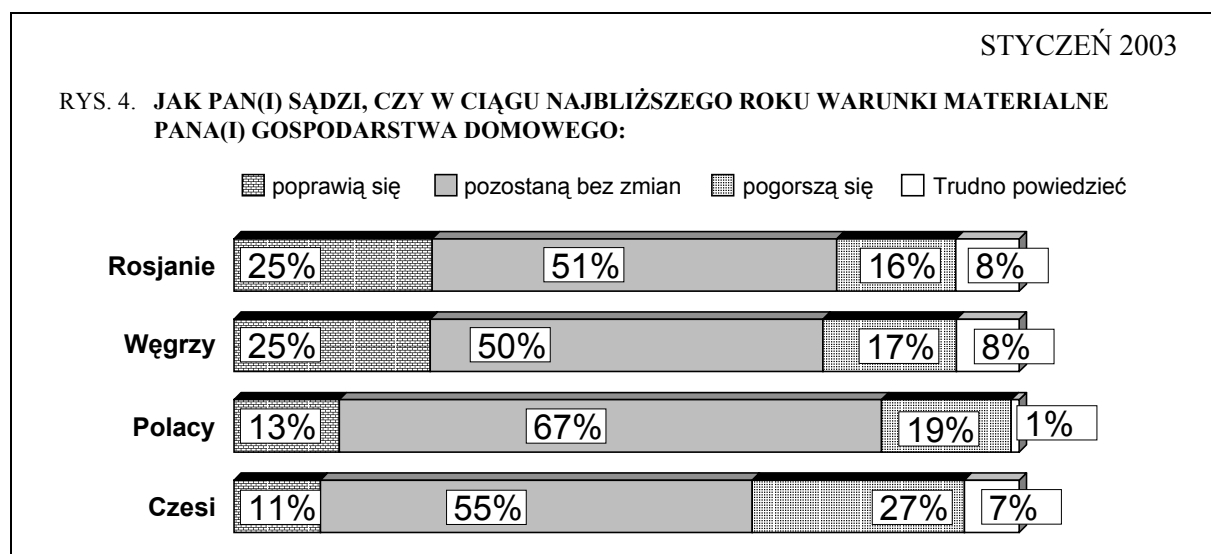

Tabela 4

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Czesi						Węgrzy					
	'00		'01		'02		'00		'01		'02	
	I	VII	I	I	VII	I	I	VII	I	I	VII	I
	w procentach											
- poprawią się	21	19	14	23	-	11	16	21	21	26	33	25
- pozostaną bez zmian	40	45	49	50	-	55	42	42	46	51	43	50
- pogorszą się	26	25	27	19	-	27	35	31	28	15	15	17
Trudno powiedzieć	13	11	10	9	-	7	7	6	5	8	9	8

Tabela 4 cd.

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Rosjanie			Polacy					
	'01	'02	'03	'00		'01	'02		'03
	I	VII	I	I	VII	I	I	VII	I
	w procentach								
- poprawią się	22	23	25	18	14	16	14	12	13
- pozostaną bez zmian	50	54	51	57	56	56	57	62	67
- pogorszą się	15	13	16	24	29	27	29	24	19
Trudno powiedzieć	13	10	8	1	1	1	1	1	1

★

★

★

W porównaniu z mieszkańcami pozostałych omawianych państw Europy Środkowej Polacy najgorzej oceniają sytuację gospodarczą kraju. Wprawdzie w ciągu ostatniego półrocza oceny stanu gospodarki nieznacznie się poprawiły, jednak nadal o sytuacji ekonomicznej państwa mamy gorsze zdanie niż Czesi i Węgrzy. Lepiej niż Polacy oceniają też swoją gospodarkę Rosjanie.

Stosunkowo dobrze natomiast postrzegane są w naszym kraju warunki materialne gospodarstw domowych. W Czechach zadowolenie ze standardu życia jest minimalnie wyższe niż w Polsce, natomiast w Rosji i na Węgrzech - niższe.

Opracował

Michał WENZEL